

Üniversite Gençliğinin Manevi Gelişimi ve Din Eğitimi

Melek ÖZKAN¹

Öz

Gençlik dönemi, bireylerin varoluşlarını sorguladıkları ve kimliklerini bulmaya çalıştıkları önemli bir süreçtir. Bu süreçte gençlerin manevi gelişimlerini desteklemek hem bireysel gelişimleri hem de toplumsal uyum açısından büyük bir önem taşımaktadır. Bu çalışma, gençlerin manevi ihtiyaçlarının değişiminde etkili olan faktörleri incelemektedir. Özellikle küreselleşme ve modernleşme gibi etkenler gençlerde derin etkiler meydana getirmektedir. Gençlik, modern çağın getirdiği sosyal, kültürel ve psikolojik sorunlardan etkilenmekte ve din eğitimi bu süreçte önem kazanmaktadır. Din eğitimi gençlerin manevi gelişimlerini ve toplumsal uyumlarını destekleyen önemli bir faktör olarak, kimliklerini inşa sürecinde gençlere destek olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Din Eğitimi, Gençlik, Üniversite, Kimlik, İnanç

Spiritual Needs of University Youth and Religious Education

Abstract

Adolescence is a critical period during which individuals question their existence and strive to discover their identities. Supporting the spiritual development of youth during this process is of great importance, both for their personal growth and social harmony. This study examines the factors influencing the changes in the spiritual needs of young people. In particular, globalization and modernization have profound impacts on youth. Young people are affected by the social, cultural, and psychological challenges brought about by the modern era, making religious education increasingly significant during this period. Religious education plays a key role in supporting the spiritual development and social harmony of young people, while also aiding them in their process of identity formation.

Keywords: Religious Education, Youth, University, Identity, Faith

¹ Yalova Üniversitesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, melekozkan65@gmail.com, ORCID 0009-0008-2327-9207

Giriş

Günümüzde, modern çağın olumsuz etkilerinden en fazla etkilenen gruplardan biri gençlerdir. Bu nedenle, gençlerin modern dünyanın karmaşası içinde anlam ve yön bulabilmeleri için kendilerini tanıyıp geliştirmeleri büyük bir gereklilik haline gelmiştir. Sağlıklı bir kimlik inşa edebilmek ve hayata anlam katmak adına rehber niteliğinde bir yol haritasına sahip olmaları da son derece önemlidir. Ruh ve beden bütünlüğünün farkına varan gençler, içinde bulundukları dünyanın sınırlamalarını aşarak kendilerini doğru bir şekilde konumlandırabilmek için aşkın ve insanın varlık özüne uygun evrensel değerlere ihtiyaç duymaktadır.²

İnsan yaşamında muhakeme yeteneği en fazla gençlik döneminde gelişmektedir. Bu dönem, bireylerin varoluşlarının anlamını sorguladıkları ve yeniden keşfetme sürecine girdikleri bir aşamadır. Gençler, bu karmaşık dönemde kendilerini ifade etme ve kimliklerini bulma çabası içindedirler. Bazı gençler bu süreçte şüphe, kaygı ve öz farkındalıkla karşılaşırken, diğerleri için bu dönem, idealist bir bakış açısıyla dolu, yaşam beklentileriyle şekillenen, merak ve heyecan verici bir süreç olarak yaşanır.³ Bu dinamik, gençlerin manevi ihtiyaçlarını ve yaşamın anlamını arayışlarını derinleştirir.

Gençlik, sadece bir geçiş dönemi değil, aynı zamanda bireylerin kendilerini bulma, değerlerini sorgulama ve toplumsal normlarla yüzleşme sürecidir. Bu bağlamda, gençlerin manevi gelişimlerini desteklemek için sağlıklı bir ortam oluşturmak, onların potansiyellerini gerçekleştirmeleri açısından önemlidir. Ayrıca, gençlerin bu dönemde karşılaştıkları zorluklar, onları daha güçlü ve dirençli bireyler haline getirebilir. Manevi arayışlar, sadece kişisel tatmin değil, aynı zamanda toplumsal uyum ve anlayış için de bir temel oluşturur. Gençler, farklı inanç ve değer sistemleriyle etkileşimde bulunarak, empati ve hoşgörü geliştirme fırsatı bulurlar. Bu süreç, toplumsal sorunlara duyarlılık göstererek dünya görüşlerinin genişlemesine sebep olur. Gençlerin bu karmaşık ve heyecan verici dönemi; hem bireysel hem de toplumsal düzeyde önemli bir dönüşüm sürecini temsil eder. Onların manevi arayışları, sadece kendi içsel tatminleri için değil, aynı zamanda daha adil ve anlayışlı bir toplum oluşturma çabası için de önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, gençlerin manevi gelişimlerini desteklemek, sadece bireyler için değil, tüm toplum için büyük bir önem taşımaktadır.⁴

İnsanın yaşamı boyunca geliştirdiği değerler ve beklentiler, büyük ölçüde yetiştiği kültürden kaynaklanır.⁵ İçinde yaşadığımız çevre, tutum ve davranışlarımızı etkiler. İnsan, diğer insanlarla ve toplumla sürekli etkileşim içindedir. Sosyal ve kültürel çevremizi oluşturan toplum, düşünce ve davranış dünyamızı şekillendirir. En yakın çevremizi oluşturan aile ise, inanç dünyamız başta olmak üzere, her türlü düşünce ve

² Turgay Gündüz, "Gençlik Dönemi Din Eğitimi", *Gelişimsel Basamaklara Göre Din Eğitimi*, ed. Mustafa Köylü (Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2015).

³ Afra Büyük Kuşçu, *Gençlerde Anlam Arayışı ve Dindarlık İlişkisi* (İstanbul: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2024).

⁴ Mesut Zavalı, "Gençlerin Dine Bakışı: Üniversite Örneklemleri Üzerine Bir Saha Araştırması", *Türk Din Psikolojisi Dergisi* 8 (2023), 11-43.

⁵ Doğan Cüceloğlu, *Yeniden İnsan İnsana* (İstanbul: Remzi kitabevi, 1997).

davranışımızı etkiler.⁶ Sadece belirli dönemlerde fiziksel ve biyolojik gereksinimlerin telafi edildiği bir yer değil, aynı zamanda geleceği şekillendiren ve etkileyen en önemli eğitim ve öğretim ortamıdır.⁷

Aile, din eğitimi açısından bireyin ihtiyaçlarının karşılandığı, eğitim, sağlık ve din gibi farklı yapılarla etkileşim halinde olan bir yapıdır. Ayrıca gençlerin, çocukluktan itibaren gelişiminde, sosyalleşmesinde ve biyolojik, psikolojik, sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarının karşılanmasında temel bir rol üstlenmektedir. Toplumsal değerlerin ve kültürel unsurların aktarımında da önemli bir işlev görmektedir.⁸ Bu kurumda önemli görevler üstlenen ebeveynlerin, çocuklarını tanımaları, manevi hassasiyetlerine duyarlı olmaları, duygularını önemsemeleri⁹ ve eksikliklerini gidermeye çalışmaları gerekmektedir. Ebeveynlerin, çocuklarına model olduklarının farkında olarak,¹⁰ kişi odaklı ve sorun merkezli bir anlayışla bilinçli bir şekilde din eğitimine yaklaşmaları önemlidir.¹¹

Ebeveynlerin, dini asıl kaynaklardan öğrenip yaşamlarında uygulamaları, varsa yanlış anlayış ve bilgilerini düzeltmeleri, kendi içlerinde tutarlı olmaları¹² ve gençlerin, çocukluktan itibaren gelişim dönemlerini dikkate alarak uygun yöntemler geliştirmeleri gerekmektedir.¹³ En önemlisi, sorumluluk bilinciyle ailenin diğer fertlerine yaklaşmaları büyük önem taşır. Aksi takdirde, kendi manevi ihtiyaçlarını karşılayamadıkları gibi çocuklarına da din eğitimi konusunda yeterli katkıyı sağlayamazlar. Bu durum, onların hem dünya hem de ahiret hayatını olumsuz etkileyebilir.

Ailenin önemli işlevlerinden biri, kültürel değerleri koruma ve aktarma rolünü üstlenmesidir. Aile, kendi üyelerini toplumun kültürel normlarına uygun şekillendirerek bu kültürü diri tutar. Çocuklar aile içinde toplumun kültürüne uygun davranışlar sergilemeyi öğrenirler ve bu davranışlar gelecek nesillere aktarılır.¹⁴ Din de bu kültürel unsurlardan biridir ve aile içinde öğrenilir. Aile, doğal bir dini grup olarak kabul edilir. Çocuklar, ebeveynlerinin dini davranışlarını gözlemleyerek öğrenirler. Birçok dini tören ve ibadet, tüm aile üyelerinin katılımıyla gerçekleştirilir. Pek çok toplumda din, aile bireylerinin rollerini belirler. Aile yapısının korunarak geleceğe taşınmasında ve modern yaşama uyum sağlayarak varlığını sürdürmesinde, din önemli bir faktördür.¹⁵ Gençlik çağında verilen din eğitimi, bireylerin yaşadığı içsel çatışmalar ve duygusal gelgitler göz önünde bulundurularak, onların manevi yönden desteklenmesine katkı sağlar. Bu eğitim,

⁶ Abdurrahman Kasapoğlu, *Kur'an'da İnsan Psikolojisi* (İstanbul: Yalnızkurt Yayınları, 1997).

⁷ Mustafa Köylü - Nurullah Altaş (ed.), *Ailede Din Eğitimi* (İstanbul: Ensar Neşriyat, 2020).

⁸ Olgun Gündüz, "Toplumsal Değişme Sürecinde Aile Kurumunda Yaşanan Farklılıklar ve Süreklilikler", *Peygamberimiz ve Aile* (DİB, 2019), 81.

⁹ Esra Albayrak, "Çocuğumu Tanıyor Muyum? Çocuk Gelişimi", *Ailede Din Eğitimi*, ed. Arife Gümüş - Gülsüm Pehlivan Ağırakça (İstanbul: Yekder, 2019), 12-38.

¹⁰ Abdullah Özbek, "Ailede Dini Sorumluluk Eğitimi", *Aile ve Eğitim* (İstanbul, 2010), 320.

¹¹ Suat Cebeci, *Din Eğitimi Bilimi ve Türkiye'de Din Eğitimi* (Ankara: Akçağ, 2015).

¹² Köylü - Altaş, *Ailede Din Eğitimi*.

¹³ Cemal Tosun, *Din Eğitimi Bilimine Giriş* (Ankara: Pegem Akademi, 2021).

¹⁴ İbrahim Kır, "Toplumsal Bir Kurum Olarak Ailenin İşlevleri", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* 10/36 (2011), 382.

¹⁵ Sema Tuncay, *Aile Kurumuna Katkısı Açısından Din Eğitiminin Rolü* (Çorum: Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı, Doktora, 2020).

gençlerin vicdani huzur bulmalarına, hayatlarına anlam katmalarına ve dini inançlar doğrultusunda umutlarını ve çabalarını güçlendirmelerine yardımcı olur.¹⁶ Bu süreç, gençlerin aile içinde öğrendikleri dini ve kültürel değerlerin pekiştirir ve onların topluma uyum sağlamalarını destekler.

Günümüzde, küreselleşme, modernleşme, kitle iletişim araçları, internet ve sosyal teknolojiler gibi etkenlerin etkisiyle aile yapısında önemli değişiklikler yaşanmaktadır. Bu değişim eğilimleri, ailenin işlevlerini ve dinamiklerini yeniden şekillendirmekte, toplumsal normlar ve değerler üzerinde de etkili olmaktadır.¹⁷

Gençlik Döneminde Sosyal ve Psikolojik Gelişim Dinamikleri

Gençlik dönemi, bireylerin yaşamları boyunca sosyal ve psikolojik bakımdan en çok gelişim ve değişimi yaşadığı süreçtir. Bu dönem, bedensel, ruhsal ve sosyal gelişim açısından oldukça hassas bir evredir.¹⁸

Toplumun her yönüyle refaha kavuşması, gençlerin sağlıklı bir gelişim süreci geçirmeleriyle doğrudan ilişkilidir. Doğal gelişim sürecini yaşayan bireyler, topluma ciddi katkılar sağlayabilirler. Bu bireyler, toplum için neyin iyi neyin kötü olduğunu anlayabilen ve buna göre davranış sergileyen bir yetkinliğe sahiptirler.¹⁹ Kendilerine ve topluma yön verecek ilkeleri ve kuralları içselleştirerek, tüm varlık âlemine ve hayata ilişkin derin bir kavrayış geliştirebilirler. Bu durum, eğitim sürecinde gençlerin hem kendileriyle hem de toplumla ilgili düşüncelerinin dikkate alınmasını gerekli kılar. Gençlik döneminin önemli bir bölümünü üniversite yılları oluşturur. Bu yıllar, bireyin olgunlaştığı, sosyal ve entelektüel ortamlar sayesinde sorgulamalara dayalı dini anlayış ve kimliğin büyük oranda istikrar kazanmaya başladığı dönemdir.²⁰ Ancak bu süreç, yalnızca bireysel gelişim fırsatları değil, aynı zamanda çeşitli zorlukları da beraberinde getirmektedir. Üniversite eğitimi, bu dönemdeki gerilimleri ve sorunları artırabilir. Öğrenciler, bu süreçte kendi kimliklerini bulma, toplumsal değerlere uyum sağlama, daha geniş evrensel değerleri kabullenme ve sosyal olgunluğa ulaşma sorumluluğu taşımaktadır.²¹

Üniversite öğrencileri, ergenlikten çıkıp yetişkinliğe ulaşma sürecinin getirdiği zorluklarla birlikte, başka problemlerle de karşılaşabilirler. Birçok öğrenci, ilk kez ailesinden ayrılarak bağımsız bir yaşam sürmeye başlamaktadır. Bu durum, yeni bir çevreye uyum sağlama ve aileden uzaklaşma gibi zorlukları beraberinde getirmektedir. Zaman ve bütçe yönetimi, doğru arkadaş seçimi, sosyal ilişkileri sürdürme, geleceğe yönelik kararlar alma, değişen değer yargılarına uyum sağlama, karşı cinsle ilişkiler kurma, bağımsızlıklarını ispatlama, kendi değerlerini keşfetme ve akademik başarı elde

¹⁶ Hayati Hökelekli - Celal Çayır, "Gençlerin Din Değiştirip Hristiyan Olmasında Etkili Olan Psiko-Sosyal Etkenler", *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 15/1 (2006), 23-46.

¹⁷ Gündüz, "Toplumsal Değişme Sürecinde Aile Kurumunda Yaşanan Farklılıklar ve Süreklilikler".

¹⁸ Vehbi Bayhan, *Üniversite Gençliğinde Anomi ve Yabancılaşma* (Ankara: T.C Kültür Bakanlığı Yayınları, 1997).

¹⁹ Muhammed Muhdi Gündüz, "Gelişim Özellikleri Doğrultusunda Gençliğin Din Eğitimi", *e-Şarkiyat İlmi Araştırmaları Dergisi/Journal of Oriental Scientific Research (JOSR)* 12/4 (30 Aralık 2020), 1093.

²⁰ Teceli Karasu, *Gençlik ve Din*, ed. Banu Gürer (İstanbul: Kriter Yayınevi, 2022).

²¹ Füsün Çuhadaroglu, *Üniversite Gençliğinde Uyum Sorunları Sempozyumu Bilimsel Çalışmaları* (Ankara: Bilkent Üniversitesi, 1989).

etme gibi durumlar, üniversite öğrencilerini zorlayarak psikolojik sorunlara yol açabilir. Tüm bu zorluklar, üniversite gençliğinde güven bunalımı, artan stres ve kaygı düzeyleri, kendini yararsız hissetme, yalnızlık ve iletişim kopukluğu gibi psiko-sosyal problemlerin ortaya çıkmasına neden olabilir.²² Bu dönemde gençler, kendi başlarına sorunlarını çözmek zorundadır.²³

Bu süreçte inanç sistemleri ve dinî yaşayış biçimleri de önemli bir rol oynamaktadır. Modernleşmenin ve teknolojik ilerlemelerin etkisiyle küresel etkileşim artmış, bireyler farklı inanç sistemleriyle daha sık karşılaşır hale gelmiştir. Bu karşılaşmalar, bireylerin kendi inançlarını yeniden değerlendirmelerine ya da dinî inançların mahiyetine dair çeşitli soru ve tereddütler geliştirmelerine neden olabilmektedir.²⁴ Dolayısıyla üniversite öğrencileri hem kişisel hem de toplumsal düzeyde çeşitli zorluklarla mücadele ederken aynı zamanda inanç sistemleriyle ilgili dönüşümlerle de başa çıkmak zorunda kalmaktadırlar.

Modern çağın sunduğu yeniliklere bazı insanlar hızla uyum sağlarken, diğerleri değişim ve dönüşüme direnerek düşünce biçimlerini ve yaşam tarzlarını korumaya çalışmaktadır. Bu durum, bireylerin manevi ve dinî kimliklerini yeniden değerlendirmelerine neden olur. Gelişim psikolojisi perspektifinden bakıldığında, bu değişim ve dönüşüm süreci en çok gençleri etkilemektedir. Gençler, dinî düşünce tarzlarını şekillendiren sosyal ve kültürel dinamiklerle karşı karşıya kalırken, bu süreçten olumlu veya olumsuz yönde etkilenebilmektedirler.²⁵

Gençlerin inançları, bireysel deneyimlerin yanı sıra sosyal çevreleri, aileleri ve toplumsal normlar tarafından şekillenir. Bu etkileşim, gençlerin dinî inançlarını sorgulama ve kendi kimliklerini oluşturma süreçlerinde önemli bir rol oynar. Modern dünyanın getirdiği değişimlerin gençler üzerindeki etkisi, onların manevi gelişimlerini ve toplumsal uyumlarını derinlemesine etkileyen karmaşık bir süreçtir.²⁶ Gençlerin gelişen zihinsel ve duygusal dünyalarına hitap edecek düzeyde dini bilgi ve ihtiyaçlarının karşılanması, ilk etapta ebeveynlerin sonrasında din eğitimcilerinin sorumluluğundadır. İnanç konularında aydınlatılmaları, doğru dini bilgi ile dünyevi bilgilerin birlikte verilmesi, onların hem kendi içinde huzurlu hem de toplum içinde uyumlu ve başarılı olmalarına yardımcı olacaktır. Böylece gençlerin ihtiyaç duyduğu danışmanlık sağlandığında, mutlu, sağlıklı ve başarılı gençler yetiştirmek mümkün olacaktır.²⁷

Gençlik Döneminde Din Eğitimi

Gençlik, her zaman güncelliğini koruyan önemli bir konudur. İnsan hayatının en kritik ve sorunlu çağı gençlik çağı olarak kabul edilir. Modern yaşamdan kaynaklanan

²² Hasan Maçın vd., "Üniversite Öğrencilerinin Manevi Danışmanlık ve Dini Destek İhtiyacı: Adıyaman Üniversitesi Örneği", *İslami İlimler Araştırmaları Dergisi* 1 (2020), 38-54.

²³ Binnur Yeşilyaprak, "Üniversite Gençlerinin Psikolojik Sorunları", *Eğitim ve Bilim* 10/57 (25 Ağustos 2015), 36.

²⁴ Doğanay, "Üniversite Öğrencilerinin İnanç Gelişimlerine ve Anlam Arayışlarına Yönelik Nitel Bir Çalışma".

²⁵ Zavalı, "Gençlerin Dine Bakışı: Üniversite Örneklemini Üzerine Bir Saha Araştırması".

²⁶ Zavalı, "Gençlerin Dine Bakışı: Üniversite Örneklemini Üzerine Bir Saha Araştırması".

²⁷ Beyza Bilgin, *Eğitim Bilimi ve Din Eğitimi* (Ankara: AÜ İlahiyat Fakültesi Yayınları, 1988).

sosyal, kültürel ve psikolojik problemler, toplumla beraber gençliği de olumsuz etkilemektedir. Bu sebeple, insan yaşamının her döneminde eğitim büyük bir önem taşır, ancak özellikle gençlik yılları, bireyin çevresiyle etkileşime en açık olduğu dönemdir. Bu dönemde genç bireyler, fizyolojik, ruhsal, duygusal, eğitimsel, ahlaki ve kültürel açıdan önemli bir gelişim sürecindedir. Gençler bu süreçte çok boyutlu ve karmaşık sorunlarla karşı karşıya gelmektedir. Bu sorunların bir bölümünü dini meseleler oluşturmaktadır.²⁸

Tarih boyunca din, insan yaşamının merkezinde yer almış ve bireylerin en temel ilgi alanlarından biri olmuştur. Dinî inançların birey üzerindeki etkileri incelendiğinde, insanın hem dünya hem de ahiret saadetini amaçladığı, aynı zamanda manevi buhranlara ve içsel huzursuzluklara çare aradığı görülmektedir. Bu bağlamda, din eğitiminin temel kaynaklarının yanı sıra, insanı konu alan bilim dallarıyla ilişkili olarak en elverişli şartlarda gerçekleşmesi büyük önem taşımaktadır. Özellikle çocukluk ve gençlik dönemlerinde verilen din eğitiminin kişiler üzerinde olumlu etkiler bıraktığı görülmüştür. Din eğitimi, bireyin sağlam ve tutarlı bir kişiliğe sahip olmasına katkıda bulunurken, aynı zamanda karşılaştığı problemleri çözmede de önemli bir rol oynamaktadır.²⁹ Din eğitimi, insanlara yön veren, ahlaki gelişimlerine katkı sağlayan ve en sert kurallardan daha güçlü bir şekilde bireyi içten kuşatan, kucaklayan ve yönlendiren bir disiplin olarak öne çıkmaktadır.³⁰ Bu eğitim eksik kaldığında veya hiç verilmediğinde, birey ve toplum açısından ciddi sorunlar ortaya çıkabilir. İnsan, sosyal bir varlık olmasının yanı sıra, iç dünyasıyla da derin bir etkileşim içerisindedir. Yalnızlık, çaresizlik, korkular ve kayıplar gibi durumlarla karşılaştığında, din ve din eğitiminin sağladığı mesajlar, bireylere umut, teselli ve güven sunan önemli bir sığınak haline gelmektedir.³¹

Gençlik Döneminde Kimlik ve İnanç Oluşumu

Gençlik dönemi, bireylerin kimliklerini ve inançlarını şekillendirdikleri kritik bir süreçtir. Bu nedenle yaşadıkları kültür içinde neye nasıl inanacakları ve nasıl davranmaları gerektiği gibi derin sorularla yüzleşirler. Kimlik oluşturma çabasıyla çevrelerindeki rol modellerden etkilenecek kendi kimliklerini inşa etmeye çalışırlar. Bu süreçte bir yandan örnek şahsiyetlerle kendilerini özdeşleştirirken, diğer yandan onlardan farklı yönlerini keşfederler. Bu kimlik oluşturma süreci, gençlerin kimlik duygusunu kazanabilmesi için farkında olarak ya da olmayarak verdiği bir mücadeledir. Kimlik arayışı, bazı gençlerde sessiz ve sakın geçerken, bazılarında fırtınalı olabilir.³² Kendi içsel sorgulamaları sonucunda, hakikatin ne olduğu hakkında düşünceler geliştirir ve bu düşünceler doğrultusunda bir inanç biçimi oluştururlar.

İnanç, bireyin zihinsel dünyasında şekillenen; kimi zaman tutum ve davranışlara yansıyan, kimi zaman ise yalnızca düşünsel düzeyde kalan çok boyutlu bir yapıdır. Bu bağlamda, inançların bireylerin yaşamları üzerindeki etkisi büyüktür. Zira inançlar,

²⁸ Salih Aybey, "Gençlik Dönemi Problemleri Karşısında Din Eğitimi", *Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 9/3 (31 Aralık 2022), 932-963.

²⁹ Aybey, "Gençlik Dönemi Problemleri Karşısında Din Eğitimi".

³⁰ Hüseyin Yılmaz, *Din Eğitimi ve Sosyal Barış* (İstanbul: Dem Yayınları, 2019).

³¹ Aybey, "Gençlik Dönemi Problemleri Karşısında Din Eğitimi".

³² Gündüz, "Gelişim Özellikleri Doğrultusunda Gençliğin Din Eğitimi".

bireylerin karar verme süreçlerini, değer yargılarını ve sosyal ilişkilerini derinden etkiler.³³

İnanç ölçülemez, denetlenemez ve sorgulanamaz bir yapıya sahiptir. Bu özellik, inançların kişisel deneyimlere ve içsel düşüncelere dayalı olarak gelişmesini sağlar. Gençler, bu süreçte kendi kimliklerini bulma yolculuklarında, inançlarının kendilerine sunduğu anlamı keşfederler. Gençlik dönemi, bireylerin manevi ve etik değerlerini şekillendiren, derin bir içsel dönüşüm sürecidir.³⁴ Sağlıklı bir din eğitimi, gencin kimlik gelişimine olumlu katkılar sağlar. Kimliğini kazanan birey, hem kendisi için bir kazanım elde eder hem de topluma yetişmiş bireyler olarak katılarak toplumun kazanımlarını güçlendirir. Yetkin kişiler tarafından verilen din eğitimi, genci başkalarının ve toplumun tartıştığı meselelerden uzaklaştırarak, evrensel ve dini konularda araştırma, düşünme ve yaşam boyu öğrenme yetenekleri kazandırır. Bu nedenle yetişkinlerin görevi, gençleri anlayarak onların dini öğrenmelerine olanak tanıyacak bir ortam sağlamaktır. Bu da gençlerin gelişimlerini ve yaşadıkları çağın özelliklerini dikkate alan bir din eğitimi ile mümkündür.³⁵

Sonuç

Gençlik dönemi, bireylerin kimliklerini ve inançlarını şekillendirdikleri kritik bir süreçtir. Bu dönemde gençler, çevrelerindeki rol modellerden etkilenerek kendi kimliklerini inşa ederler ve inançlarını sorgularlar. Ancak modern çağın getirdiği sosyal, kültürel ve psikolojik sorunlar, gençlerin manevi gelişimlerini olumsuz etkileyebilir. Bu nedenle, gençlerin bu süreçte karşılaştıkları sorunlarla başa çıkabilmeleri için kapsamlı bir destek mekanizmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Din eğitimi, gençlerin bu süreçte karşılaştıkları zorluklarla başa çıkmalarında ve sağlam kişilik geliştirmelerinde önemli bir rol oynamaktadır. Gençler öncelikle ailelerinin sonrasında ise din eğitimcilerinin katkılarıyla dini kimliklerini geliştirmektedirler. Aile bu süreçte en temel destek mekanizmalarından biri olarak, gençlerin manevi hassasiyetlerine özen göstermeli ve onlara sağlıklı bir öğrenme ortamı sunmalıdır. Ebeveynlerin, çocuklarının duygusal ve zihinsel gelişimlerini göz önünde bulundurarak bilinçli bir din eğitimi yaklaşımı benimsemeleri, gençlerin kendilerine ve topluma fayda sağlayan bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlar. Bu süreçte, gençlerin gelişiminde aile öğretmenler ve toplumsal destek mekanizmaları önemli bir yere sahiptir.

Üniversite dönemi ise gençlerin bağımsız yaşam deneyimiyle kimliklerini inşa ettiği, yeni sosyal çevrelere uyum sağlamaya çalıştığı bir dönemdir. Bu süreçte, karşılaşılan zorluklar gençlerin psikolojik dayanıklılığını sınasa da onlara sunulacak manevi destek, bireylerin karşılaştıkları güçlüklerle başa çıkmalarına yardımcı olabilir. Bu bağlamda din eğitimi, gençlerin manevi gelişimlerini ve toplumsal uyumlarını destekleyen önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır.

³³ Aybey, "Gençlik Dönemi Problemleri Karşısında Din Eğitimi".

³⁴ Doğanay, "Üniversite Öğrencilerinin İnanç Gelişimlerine ve Anlam Arayışlarına Yönelik Nitel Bir Çalışma".

³⁵ Gündüz, "Gelişim Özellikleri Doğrultusunda Gençliğin Din Eğitimi".

Gençlik dönemi yalnızca bireysel bir değişim süreci değil, aynı zamanda toplumsal bir dönüşümün habercisidir. Gençlerin manevi gelişimlerinin desteklenmesi hem bireysel huzurlarının hem de toplumun sosyal uyum ve refahının artırılmasına katkı sağlayacaktır. Bu nedenle, çağın gerekliliklerini ve gençlerin ihtiyaçlarını dikkate alan kapsamlı bir din eğitimi anlayışı, sağlıklı ve mutlu bir toplumun inşası için vazgeçilmez bir öneme sahiptir.

Kaynakça

- Albayrak, Esra. "Çocuğumu Tanıyor Muyum? Çocuk Gelişimi". *Ailede Din Eğitimi*. ed. Arife Gümüş - Gülsüm Pehlivan Ağırakça. 12-38. İstanbul: Yekder, 2019.
- Aybey, Salih. "Gençlik Dönemi Problemleri Karşısında Din Eğitimi". *Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 9/3 (31 Aralık 2022), 932-963.
- Bayhan, Vehbi. *Üniversite Gençliğinde Anomi ve Yabancılaşma*. Ankara: T.C Kültür Bakanlığı Yayınları, 1997.
- Bilgin, Beyza. *Eğitim Bilimi ve Din Eğitimi*. Ankara: AÜ İlahiyat Fakültesi Yayınları, 1988.
- Büyük Kuşçu, Afra. *Gençlerde Anlam Arayışı ve Dindarlık İlişkisi*. İstanbul: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2024.
- Cebeci, Suat. *Din Eğitimi Bilimi ve Türkiye'de Din Eğitimi*. Ankara: Akçağ, 3. Basım, 2015.
- Cüceloğlu, Doğan. *Yeniden İnsan İnsana*. İstanbul: Remzi kitabevi, 1997.
- Çuhadaroğlu, Fusun. *Üniversite Gençliğinde Uyum Sorunları Sempozyumu Bilimsel Çalışmaları*. Ankara: Bilkent Üniversitesi, 1989.
- Doğanay, Süleyman. "Üniversite Öğrencilerinin İnanç Gelişimlerine ve Anlam Arayışlarına Yönelik Nitel Bir Çalışma". *Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 10/1 (30 Haziran 2023), 47-66.
- Gündüz, Muhammed Muhdi. "Gelişim Özellikleri Doğrultusunda Gençliğin Din Eğitimi". *e-Şarkiyat İlmi Araştırmaları Dergisi/Journal of Oriental Scientific Research (JOSR)* 12/4 (30 Aralık 2020), 1093.
- Gündüz, Olgun. "Toplumsal Değişme Sürecinde Aile Kurumunda Yaşanan Farklılıklar ve Süreklilikler". *Peygamberimiz ve Aile*. 81. DİB, 2019.
- Gündüz, Turgay. "Gençlik Dönemi Din Eğitimi". *Gelişimsel Basamaklara Göre Din Eğitimi*. ed. Mustafa Köylü. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 8. Basım, 2015.
- Hökelekli, Hayati - Çayır, Celal. "Gençlerin Din Değiştirip Hristiyan Olmasında Etkili Olan Psiko-Sosyal Etkenler". *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 15/1 (2006), 23-46.
- Karasu, Tecelli. *Gençlik ve Din*. ed. Banu Gürer. İstanbul: Kriter Yayınevi, 1., 2022.
- Kasapoğlu, Abdurrahman. *Kur'an'da İnsan Psikolojisi*. İstanbul: Yalnızkurt Yayınları, 1997.
- Kır, İbrahim. "Toplumsal Bir Kurum Olarak Ailenin İşlevleri". *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* 10/36 (2011), 382.
- Köylü, Mustafa - Nurullah Altaş (ed.). *Ailede Din Eğitimi*. İstanbul: Ensar Neşriyat, 11. Basım, 2020.
- Maçın, Hasan vd. "Üniversite Öğrencilerinin Manevi Danışmanlık ve Dini Destek İhtiyacı: Adıyaman Üniversitesi Örneği". *İslami İlimler Araştırmaları Dergisi* 1 (2020), 38-54.
- Özbek, Abdullah. "Ailede Dini Sorumluluk Eğitimi". *Aile ve Eğitim*. 320. İstanbul, 2010.
- Tosun, Cemal. *Din Eğitimi Bilimine Giriş*. Ankara: Pegem Akademi, 11. Basım, 2021.
- Tuncay, Sema. *Aile Kurumuna Katkısı Açısından Din Eğitiminin Rolü*. Çorum: Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi, 2020.
- Yeşilyaprak, Binnur. "Üniversite Gençlerinin Psikolojik Sorunları". *Eğitim ve Bilim* 10/57 (25 Ağustos 2015), 36.
- Yılmaz, Hüseyin. *Din Eğitimi ve Sosyal Barış*. İstanbul: Dem Yayınları, 2019.
- Zavalsız, Mesut. "Gençlerin Dine Bakışı: Üniversite Örnekleme Üzerine Bir Saha Araştırması". *Türk Din Psikolojisi Dergisi* 8 (2023), 11-43.